

УДК 336.226.12:338.55

JEL E62, H25, H26, O23

DOI 10.32782/2786-8273/2024-4-5

Мискін Ю.І.

доктор економічних наук, доцент,
професор кафедри облікових технологій та бізнес-аналітики,
Державний податковий університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8160-3262>

Yurii Myskin

State Tax University

Скорик М.О.

кандидат економічних наук, доцент,
завідувач кафедри економічної політики та сталого розвитку,
Державний податковий університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3291-706X>

Maryna Skoryk

State Tax University

Параниця Н.В.

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри облікових технологій та бізнес-аналітики,
Державний податковий університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3682-4979>

Nadiia Paranytsia

State Tax University

ТРАНСФЕРТНЕ ЦІНОУТВОРЕННЯ В КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

TRANSFER PRICING IN THE CONTEXT OF THE IMPLEMENTATION OF THE SUSTAINABLE DEVELOPMENT STRATEGY

Анотація. У статті досліджено концептуальні підходи до трансформації політики трансфертного ціноутворення компаній з урахуванням принципів (цілей) стратегії сталого розвитку. Висунуто гіпотезу, що розвиток концепції сталого розвитку повинен бути інтегрований в усі політики компанії, політику трансфертного ціноутворення зокрема. Визначено сфери дотичності питань оподаткування та сталого розвитку. Обґрунтовано, що перегляд політики трансфертного ціноутворення з орієнтацією на сталий розвиток може забезпечити високу додану вартість в ланцюжку створення вартості міжнародної групи компаній. Ідентифіковано спільні аспекти трансфертного ціноутворення та стратегії сталого розвитку через організаційну структуру, об'єкти інтелектуальної власності та вартості бренду, внутрішньофірмових послуг, стимулювання та бізнес-моделі. Припущено, що враховуючи те, що увага до принципів сталого розвитку постійно зростає та впливає на бізнес-моделі, міжнародні групи компаній повинні ретельно проаналізувати вплив своєї стратегії сталого розвитку на глобальні функції, активи та ризики, щоб забезпечити найбільш ефективне застосування політики трансфертного ціноутворення.

Ключові слова: трансфертне ціноутворення, сталий розвиток, принцип «втягнутої руки», аналіз порівняльності, соціальна відповідальність.

Abstract. Introduction. In recent years, considering the need to implement the principles of sustainable development in business structures to ensure sustainable and long-term functioning, all existing company policies should be reviewed through the lens of global sustainable development goals. In particular, the policy of transfer pricing adopted at the level of an international group of companies needs to be revised based on sustainable development. Further developments in technology and changes in legislation also affect the importance of objective transfer pricing to avoid tax risks and ensure compliance with changes in sustainability requirements. This approach helps international groups of companies to ensure their competitiveness and promote sustainable development both locally and internationally. **Purpose.** The purpose of the article is to conceptualize and integrate the company's transfer pricing policy into the strategy of sustainable development, identify the main "touch points" and manifestations of "sustainability" in the transfer pricing system. **Methods.** The research uses general scientific methods of cognition, namely abstraction, induction, deduction, generalization and comparison. **Results.** Areas of relevance of taxation and sustainable development issues have been identified. It is substantiated that the review of transfer pricing policy with an orientation towards sustainable development can provide high added value in the value chain of an international group of companies. Common aspects of transfer pricing and sustainable development strategies are identified through organizational structure, intellectual property objects and brand value, in-house services, incentives and business models. **Conclusion.** Sustainability strategy affects business and organizational models in many ways, one of the least obvious so far being the impact

on transfer pricing policies. On the one hand, at a conceptual level, wider disclosure by groups of information about their tax decisions is fully consistent with the principles of sustainable development by providing greater transparency for stakeholders. On the other hand, an approach based on a sustainable development strategy can have a much deeper impact on the activities of groups of companies that may find themselves in a necessary state of change not only in the business model (including a radical rethinking of the supply chain), but also in organizational and managerial ones. Therefore, for the integration of the transfer pricing policy into the system of the sustainable development strategy, further regulatory developments aimed at the legal support of the evolution of business models based on the principles of sustainable development are necessary.

Keywords: transfer pricing, sustainable development, the principle of "outstretched hand", comparability analysis, social responsibility.

Постановка проблеми. Останніми роками, зважаючи на необхідність впровадження в діяльність бізнесових структур принципів сталого розвитку для забезпечення стійкого та довготривалого функціонування, всі існуючі політики компаній повинні бути переглянуті крізь призму глобальних цілей сталого розвитку. Зокрема потребує перегляду на засадах сталого розвитку і політика трансфертного ціноутворення, прийнята на рівні міжнародної групи компаній. Подальший розвиток технологій і зміни в законодавстві також впливають на важливість об'єктивного визначення трансфертних цін для уникнення податкових ризиків та забезпечення відповідності змінам у вимогах стосовно сталого розвитку. Такий підхід допомагає міжнародним групам компаній забезпечити свою конкурентоспроможність та сприяти сталому розвитку як на місцевому, так і на міжнародному рівні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження трансфертного ціноутворення крізь призму стратегії (принципів) сталого розвитку є науковим напрямком, що недостатньо висвітлений у вітчизняному доробку наукової проблематики з трансфертного ціноутворення. Вітчизняними науковцями здійснено наукові пошуки окремих принципів сталого розвитку в політиці трансфертного ціноутворення. С.О. Левицька та К.О. Лівенда [8] розглядають застосування трансфертних цін на засадах дотримання принципів соціальної відповідальності. В.М. Краєвський та О.Ю. Муравський [1; 6–7] пропонують впровадити в діяльність як податкових органів, так і бізнес-структур принципи податкового комплаєнсу через побудову нового якісного рівня відносин з дотриманням принципів соціальної відповідальності. Отже, можна свідчити, що даний науковий напрямок тільки набуває актуальності серед вітчизняних науковців-дослідників.

Метою статті є концептуалізація та інтеграція політики трансфертного ціноутворення компанії у стратегію сталого розвитку, визначення основних «точок дотику» та проявів «сталості» в системі трансфертного ціноутворення.

Виклад основного матеріалу дослідження. Розвиток концепцій сталого розвитку є одним із найбільш актуальних питань для компаній, що впливає як на їх бізнес-моделі, так і на організаційні зміни. Зацікавленість та увага до економічної, соціальної та екологічної відповідальності компанії постійно зростає, і навіть останні соціально-економічні події значною мірою сприяли прискоренню переходу до засад сталого розвитку. Початок процесу усвідомлення необхідності дотримання засад сталого розвитку бере свій початок у 2015 році, коли країни-члени Організації Об'єднаних Націй оприлюднили Цілі сталого розвитку, що складаються з пакету з 17 цілей, які мають бути досягнуті до 2030 року [4] і являють собою глобальний план дій, спрямований на сталий розвиток, який має бути досяг-

нутий шляхом боротьби з проблемами універсального значення, такими як, серед іншого, бідність, голод, відсутність освіти, зміна клімату та гендерна нерівність. Відносно «корпоративного» контексту Цілі сталого розвитку забезпечують концептуальний компас [3], за допомогою якого організації можуть орієнтуватися та визначати свою стратегію сталого розвитку. Водночас, особливо починаючи з 2010 року, наднаціональні інституції породили низку ініціатив, спрямованих на обмеження явищ ухилення від сплати податків, агресивного податкового планування та податкової конкуренції між державами. Ці зусилля активізувалися з 2013 року із запуском проекту BEPS, за допомогою якого ОЕСР поставила собі за мету протидіяти тим стратегіям, які впроваджують міжнародні групи компаній для розмивання бази оподаткування та/або штучного її переведення до низькоподаткових юрисдикцій. У цьому контексті розглядається перегляд та оновлення рекомендацій ОЕСР щодо трансфертного ціноутворення для міжнародної групи компаній і податкових адміністрацій, спрямованих на регулювання трансфертного ціноутворення в міжнародних групах компаній. Таким чином, перша точка дотику питань, що стосуються аспектів сталого розвитку, і тими, що стосуються трансфертного ціноутворення, можна знайти на рівні «стратегічного бачення», як на корпоративному, так і на інституційному. Насправді, хоч і Цілі сталого розвитку не містять розділу, спеціально присвяченому податковій сфері, політиці і проблемам фіскального характеру можна фрагментарно простежити дотичність питань трансфертного ціноутворення до двох цілей сталого розвитку – 16. «Мир та справедливість» та номер 17 «Партнерство заради стійкого розвитку» [4]. Крім того, зростаюча увага до розглянутих питань призвела до поступового перегляду організаціями своєї політики, в тому числі тих, що стосуються управління ризиками та фіскальної відповідальності.

Яскравим прикладом того, як питання оподаткування можуть бути дотичні до політики сталого розвитку, пов'язані із навколишнім середовищем. Уряди часто використовують інструмент оподаткування, щоб стимулювати певну доброчесну поведінку в питаннях навколишнього середовища (на кшталт, інвестиції у відновлювані джерела енергії чи інші зелені технології). І навпаки, уряди використовують фіскальну політику, щоб перешкоджати діяльності, яка завдає шкоди навколишньому середовищу (наприклад, податки на вуглець і пластик), що має наслідки для бізнесу. Інший напрямок, який стосується соціального забезпечення, розкривається через те, що в останні десятиліття зацікавлені сторони все більше цікавляться поведінкою міжнародних груп компаній з точки зору податкового планування та управління: все більше і більше міжнародних груп компаній прагнуть вдосконалити свої моделі та процеси управління, в тому числі ті, що сто-

суються податкової стратегії. Це також, і перш за все, з метою більшої прозорості та комунікації щодо її податкової політики.

Як було зазначено вище, політика, що стосується трансфертного ціноутворення, і політика, що стосується стратегії сталого розвитку, мають більше, ніж одну точку дотику не лише на «концептуальному» рівні, але також і, перш за все, щодо можливих операційних і стратегічних наслідків.

Перш за все, нова філософія звітності, запропонована Директивою 2022/2464 (Директива про корпоративну звітність щодо сталого розвитку – CSRD), яка, окрім значного розширення кола суб'єктів, від яких вимагається звітування, також містить ряд критеріїв з метою раціоналізації, упорядкування та стандартизації методів складання звіту про сталий розвиток для організацій, що працюють в європейському контексті, поруч з цим вона надає можливість компаніям проводити більш глибокий аналіз не лише щодо зовнішнього впливу, але, перш за все, щодо наслідків, потенційних або поточних, з точки зору ризиків і можливостей, які еволюція зовнішнього контексту може мати для організації. Це забезпечує більший рівень обізнаності та здатність передбачати майбутні ризики та управляти ними.

Аналіз такого типу є не просто вимогою дотримання соціальної відповідальності, а корисним інструментом для перегляду власної стратегії (включно з трансфертним ціноутворенням) з точки зору «орієнтованої на сталий розвиток», яка, отже, може забезпечити високу додану вартість. У цьому контексті політика сталого розвитку все більше стає для міжнародних груп компаній частиною більш цілісної корпоративної стратегії. Саме за цією логікою трансфертне ціноутворення перетинається з критеріями сталого розвитку у різних аспектах:

- організаційна структура міжнародної групи компаній: транснаціональні суб'єкти на початку процесу визначення власної стратегії, орієнтованої на сталий розвиток, повинні визначити, хто всередині групи формулює стратегію сталого розвитку і бере на себе ризики та витрати. Зазначене може мати помітні наслідки у вигляді перерозподілу прибутків і реструктуризації групи. Перед цим процесом, під час оцінки загального техніко-економічного плану, також буде вкрай важливо визначити фінансові ресурси, необхідні для впровадження змін, керованих принципами сталого розвитку (тобто, це інвестиції не лише для заміни зношеного обладнання, а й для внутрішнього навчання та залучення нових талантів і навичок);

- інтелектуальна власність і вартість бренду: реалізація загальногрупової стратегії сталого розвитку може вимагати розробки нових об'єктів інтелектуальної власності, або ж нові інноваційні продукти та процеси можуть бути кінцевим результатом нової корпоративної політики сталого розвитку (наприклад, до компанії, що займається виробництвом пластикових предметів, яка вирішує змінити сировину, що лежить в основі її продукції, і тому змушена заново вибудувати свої виробничі процеси). Розробка нових об'єктів інтелектуальної власності, їх розповсюдження в межах групи та їх використання різними дочірніми компаніями, визначення форм винагороди на користь суб'єктів господарювання, які займаються відповідною науково-дослідною діяльністю, матиме значні наслідки з точки зору трансфертного ціноутворення. Не забуваючи, що

такий інноваційний процес може безпосередньо вплинути на вартість одного або кількох брендів, якими володіє група, з важливими наслідками для цінності, яку сприймають кінцеві споживачі або навіть про можливе підвищення вартості акцій, якщо акції компанії котируються на регульованих ринках;

- внутрішньофірмові послуги: навіть якщо новий об'єкт інтелектуальної власності не створюється, застосування стратегії сталого розвитку може призвести до нових витрат, а також до іншого використання ресурсів. Це може змінити потік внутрішньогрупових послуг залежно від того, яка організація надає послуги, необхідні для реалізації нової стратегії. В якості альтернативи – або паралельно, залежно від обставин – група може прийняти методи спільного розвитку нових навичок і досвіду, структуровані в конкретних контрактних формах;

- стимули: уряди та урядові установи використовують фіскальні важелі, щоб стимулювати (перешкоджати) поведінці, яка вважається доброчесною (шкідливою). У контексті міжнародних груп компаній необхідно детально вивчати питання, якій організації може бути надана перевага щодо будь-яких стимулів. Наприклад, міжнародна група компаній, яка, бажаючи революціонізувати свій виробничий процес і характеристики своєї продукції, вирішує перенести свої заводи з країни, де вона має виробничу філію, до сусідньої країни, яка запровадила спеціальні податкові стимули. На додаток до відповідних міжнародних податкових аспектів (наприклад, передача філії компанії; податок на виїзд), при визначенні внутрішньофірмових цін для продажу продукції, виробленої таким чином на новому місці нової компанії, іншим компаніям групи, вона буде необхідно оцінити, чи більша конкурентоспроможність на ринках збуту, охоплених філіями, та чи більші очікувані прибутки, щоб вони зберігалися (повністю або частково) дочірніми компаніями, відповідальними за дистрибуцію, та/або суб'єктами, які займаються діяльністю у сфері досліджень і розробок (щодо виробничих процесів, які використовуються новою компанією) та/або новою компанією на додаток до ринкової винагороди, яка їй належить на основі принципу вільної конкуренції;

- бізнес-модель: впровадження стратегії сталого розвитку у міжнародній групі компаній також може мати дуже великий вплив на всю модель розвитку бізнесу та управління. Ці зміни можуть стосуватися, наприклад, методів закупівель, відносин з регуляторними органами, доступу до фінансових ресурсів, методів виробництва, політики виходу на ринок і каналів збуту, стратегії управління клієнтами в контексті після-продажного обслуговування.

Підсумовуючи, можна сказати, що, враховуючи те, що увага до принципів сталого розвитку постійно зростає та впливає на бізнес-моделі, міжнародні групи компаній повинні ретельно проаналізувати вплив своєї стратегії сталого розвитку на глобальні функції, активи та ризики, щоб забезпечити найбільш ефективне застосування політики трансфертного ціноутворення.

Слід зазначити, що існує ще одна можлива «точка дотику» методологічного характеру між трансфертним ціноутворенням та стратегією сталого розвитку. По суті, Настанови ОЕСР з трансфертного ціноутворення [2] підкреслюють, що ключовим елементом принципу

«втягнутої руки» є так званий «аналіз порівнянності», який необхідно застосовувати до господарських операцій, що аналізуються. Тільки якщо господарські операції між пов'язаними сторонами можна порівняти з тими, що спостерігаються між непов'язаними сторонами, тоді їх можна використовувати як еталон для застосування принципу «втягнутої руки». Але в даному випадку слід пояснити як стратегія сталого розвитку вписується в контекст аналізу порівнянності.

Розглянемо випадок міжнародної групи компаній, присутньої у 2 різних юрисдикціях, де компанія А, яка займається реалізацією біопалива, є материнською організацією та резидентом юрисдикції А. Компанія А володіє компанією В, яка є резидентом юрисдикції В і виступає виробником біопалива, яке реалізовує компанія А. Діяльність міжнародної групи компаній відповідає стратегії і принципам сталого розвитку. Щоб визначити правильну політику трансфертного ціноутворення між компаніями А та В, необхідно, згідно з практикою ОЕСР, провести аналіз порівнянності. Цей аналіз базується на перевірці наступних п'яти факторів [5]: договірні умови; аналіз виконуваних функцій, прийнятих ризиків і використаних активів; характеристики проданих товарів і наданих послуг; економічні обставини сторін і ринкові умови, в яких вони діють; бізнес-стратегії сторін.

Припустимо, що в результаті аналізу було виявлено дві потенційно порівнянних виробничі компанії. Вони відрізняються лише ступенем дотримання стандартів сталого розвитку, оскільки одна із двох дотримується цих критеріїв на рівні, дуже схожому з міжнародною групою компаній, тоді як інша – ні. У цьому контексті, яку компанію слід брати до уваги для порівняння згідно з принципом «втягнутої руки»? На перший погляд здається, що до компанії, яка має ступінь відповідності принципам сталого розвитку, найбільш подібний до рівня групи компаній. Це пояснюється тим, що детальний аналіз виконуваних функцій, прийнятих ризиків і використаних активів також має супроводжуватися оцінкою реалізованої стратегії сталого розвитку. Ігноруючи цей аспект, фактично було б неможливо точно розподілити внесок, з точки зору доданої вартості, в межах міжнародної групи компаній, що призвело б до неточного застосування найбільш прийнятного методу визначення трансфертних цін.

Підсумовуючи, прийняття групою компаній підходу, заснованому на принципах сталого розвитку, призводить до можливого різного розподілу функціональних центрів і центрів ризику, які вимагають іншого розподілу прибутку, тому для того, щоб аналіз порівнянності був об'єктивним, він повинен мати, серед інших характеристик, подібний рівень відповідності критеріям сталого розвитку.

На практиці даний аспект наразі представлений тим фактом, що Настанови ОЕСР щодо трансфертного ціноутворення не включають критерії сталого розвитку серед елементів, які слід враховувати в процесі аналізу. Незважаючи на це, наступна версія Настанов може містити конкретні вказівки з цього приводу та, можливо, буде збагачена тематичними дослідженнями, враховуючи швидку еволюцію: як нормативну, так і з точки зору ділових операцій – політики сталого розвитку. Однак вже сьогодні прийняття критеріїв сталого розвитку слід розглядати в контексті аналізу порівнянності, оскільки у світлі різних аспектів це здатне вирішальним чином вплинути на об'єктивність функціонування системи трансфертного ціноутворення на засадах сталого розвитку. Таким чином, головна критична проблема, з якою ми стикаємося сьогодні, представлена, перш за все, доступністю інформації щодо вибору стратегії сталого розвитку компанії, визначених як потенційно порівнюваних, і впливу такого вибору на фінансові результати міжнародної групи компаній.

З цього випливає, що, окрім суб'єктів, які протягом наступних кількох років потраплять до групи компаній, зобов'язаних готувати звіт про сталий розвиток, все ще залишатиметься велика кількість операторів, для яких звітування щодо сталого розвитку залишатиметься необов'язковим і, отже, не потребуватиметься відсутність зобов'язань оприлюднювати новини, що надзвичайно ускладнює оцінку впливу вибору стратегії сталого розвитку на політику компанії та на весь ланцюжок створення вартості.

Висновки. Таким чином, у даному дослідженні було визначено концептуальні точки «дотику» системи трансфертного ціноутворення із стратегією сталого розвитку компанії. Стратегія сталого розвитку багатьма способами впливає на бізнес та організаційні моделі, одним із найменш очевидних поки що є вплив на політику трансфертного ціноутворення. З одного боку, на концептуальному рівні більш широке розкриття групами інформації про свої податкові рішення повністю відповідає принципам сталого розвитку через забезпечення більшої прозорості для стейкхолдерів. З іншого боку, підхід, заснований на стратегії сталого розвитку, може мати набагато глибший вплив на діяльність груп компаній, які можуть опинитися в необхідному стані зміни не лише бізнес-моделі (включаючи кардинальне переосмислення ланцюга постачання), а також організаційний та управлінський. Отже, для інтеграції політики трансфертного ціноутворення в систему стратегії сталого розвитку необхідні подальші нормативні розробки, спрямовані на правове забезпечення еволюції бізнес-моделей на принципах сталого розвитку.

Бібліографічний список:

1. Muravskiy O.Yu. Methodological tools for making management decisions on transfer pricing. *Економіка розвитку систем*. 2023. № 6 (1). С. 4–15. DOI: <http://dx.doi.org/10.32782/2707-8019/2023-2-1>
2. OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022. URL: <https://www.oecd.org/tax/transfer-pricing/oecd-transfer-pricing-guidelines-for-multinational-enterprises-and-tax-administrations-20769717> (дата звернення: 01.02.2024).
3. SDG Compass. The guide for business action on the SDGs. United Nations. URL: <https://www.undp.org/ukraine/publications/sdg-compass-guide-business-action-sdgs> (дата звернення: 01.02.2024).
4. Sustainable Development Goals. United Nations. URL: <https://www.undp.org/sustainable-development-goals> (дата звернення: 01.02.2024).
5. United Nations Practical Manual on Transfer Pricing for Developing Countries. URL: <https://desapublications.un.org/publications/united-nations-practical-manual-transfer-pricing-developing-countries> (дата звернення: 01.02.2024).

6. Краєвський В.М., Муравський О.Ю. Звітність із трансфертного ціноутворення: виникнення та розвиток. *Інвестиції: практика та досвід*. 2023. № 12. С. 46–51. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2023.12.46>
7. Краєвський В.М., Муравський О.Ю. Обліково-податкова природа трансфертного ціноутворення. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія : «Економічні науки»*. 2023. № 5 (73). Том 2. С. 84–89. DOI: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2023-5-8906>
8. Левицька С.О., Лівенда К.О. Застосування трансферних цін на засадах дотримання принципів соціальної відповідальності бізнесу. *Вісник НУБІП. Сер. : Економічні науки*. 2021. Вип. 4(96). С. 157–173. DOI: <https://doi.org/10.31713/ve4202113>

References:

1. Muravskiy O. Yu. (2023) Methodological tools for making management decisions on transfer pricing. *Ekonomika rozvytku system*, no. 6 (1), pp. 4–15. DOI: <http://dx.doi.org/10.32782/2707-8019/2023-2-1>
2. OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022. Available at: <https://www.oecd.org/tax/transfer-pricing/oecd-transfer-pricing-guidelines-for-multinational-enterprises-and-tax-administrations-20769717> (accessed February 1, 2024).
3. SDG Compass. The guide for business action on the SDGs. United Nations. Available at: <https://www.undp.org/ukraine/publications/sdg-compass-guide-business-action-sdgs> (accessed February 1, 2024).
4. Sustainable Development Goals. United Nations. Available at: <https://www.undp.org/sustainable-development-goals> (accessed February 1, 2024).
5. United Nations Practical Manual on Transfer Pricing for Developing Countries. Available at: <https://desapublications.un.org/publications/united-nations-practical-manual-transfer-pricing-developing-countries> (accessed February 1, 2024).
6. Kraievskiy V. M., Muravskiy O. Yu. (2023) Zvitnist iz transfertnoho tsinoutvorennia: vynyknennia ta rozvytok [Transfer pricing reporting: emergence and development]. *Investytsii: praktyka ta dosvid*, no. 12, pp. 46–51. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2023.12.46>
7. Kraievskiy V. M., Muravskiy O. Yu. (2023) Oblikovo-podatкова pryroda transfertnoho tsinoutvorennia [Accounting and tax content of transfer pricing]. *Mizhnarodnyi naukovyi zhurnal "Internauka". Seriya: "Ekonomichni nauky"*, no. 5 (73), vol. 2, pp. 84–89. DOI: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2023-5-8906>
8. Levytska S. O., Livenda K. O. (2021) Zastosuvannia transfernih tsin na zasadakh dotrymannia pryntsyviv sotsialnoi vidpovidalnosti biznesu [Application of transfer prices on the basis of compliance with the principles of social responsibility of business]. *Visnyk NUVHP. Ser.: Ekonomichni nauky*, vol. 4(96), pp. 157–173. DOI: <https://doi.org/10.31713/ve4202113>

Стаття надійшла до редакції 09.02.2024

ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ISSN (PRINT): 2786-8273

ISSN (ONLINE): 2786-8281

УКРАЇНСЬКИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ ЧАСОПИС

Випуск 4, 2024

Видавничий дім
«Гельветика»
2024

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР:

Красвський В.М., д.е.н., професор, Державний податковий університет (Україна)

ЗАСТУПНИКИ ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА:

Мацелюх Н.П., д.е.н., професор, Державний податковий університет (Україна)

Онишко С.В., д.е.н., професор, Державний податковий університет (Україна)

ВІДПОВІДАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР:

Дружинська Н.С., к.е.н., Державний податковий університет (Україна)

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Андрущенко В.Л., д.е.н., професор, Державний податковий університет (Україна)

Бардаш С.В., д.е.н., професор, Державний податковий університет (Україна)

Белінська Я.В., д.е.н., професор, Державний податковий університет (Україна)

Береславська О.І., д.е.н., професор, Державний податковий університет (Україна)

Боярко І.М., д.е.н., доцент, ДВНЗ «Університет банківської справи» (Україна)

Варналій З.С., д.е.н., професор, Київський національний університет імені Тараса Шевченка (Україна)

Гурочкіна В.В., д.е.н., професор, Державний податковий університет (Україна)

Діденко Н.Г., д.н.держ.упр., професор, Національний університет охорони здоров'я імені П.Л. Шупика (Україна)

Дубич К.В., д.н.держ.упр., професор, Національний університет охорони здоров'я імені П.Л. Шупика (Україна)

Дяченко С.А., д.н.держ.упр., Київський національний університет імені Тараса Шевченка (Україна)

Залізко В.Д., д.е.н., професор, Київський національний університет імені Тараса Шевченка (Україна)

Ізмайлов Я.О., д.е.н., професор, Державний податковий університет (Україна)

Карпенко Л.М., д.е.н., професор, Одеський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України (Україна)

Карташов С.Г., д.н.держ.упр., доцент, ДЗВО «Університет менеджменту освіти» (Україна)

Коваленко Ю.М., д.е.н., професор, Державний податковий університет (Україна)

Кожина А.В., д.н.держ.упр., професор, Національний авіаційний університет (Україна)

Коляда Т.А., к.е.н., с.н.с., доцент, Державний податковий університет (Україна)

Лісовий А.В., д.е.н., професор, Державний податковий університет (Україна)

Мартиненко В.В., д.е.н., доцент, Державний податковий університет (Україна)

Мельник В.М., д.е.н., професор, Державна освітня установа «Навчально-методичний центр з питань якості освіти» (Україна)

Олешко А.А., д.е.н., професор, Київський національний університет технологій та дизайну (Україна)

Пасічник Ю.В., д.е.н., професор, ННЦ «Інститут аграрної економіки» (Україна)

Пашко П.В., д.е.н., професор, Національний авіаційний університет (Україна)

Петруха С.В., к.е.н., доцент, ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК» (Україна)

Пилипів В.В., д.е.н., професор, ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана» (Україна)

Ріппа С.П., д.е.н., професор, ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана» (Україна)

Стежко Н.В., д.е.н., професор, Державний податковий університет (Україна)

Сунцова О.О., д.е.н., професор, Державний податковий університет (Україна)

Ткаченко Н.В., д.е.н., професор, Київський національний університет імені Тараса Шевченка (Україна)

Ткачова Н.М., д.н.держ.упр., професор, НТУУ «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (Україна)

Ховрак І.В., д.е.н., доцент

Швабій К.І., д.е.н., професор, Державний податковий університет (Україна)

Шевчук О.А., д.е.н., професор, ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана» (Україна)

Алейнікова О.В., д.н.держ.упр., професор, Університет Масарика (Чеська Республіка)

Аміт Кумар, доктор філософії, MBA, M. Com, доцент, Інтегральний університет, Лакхнау (Індія)

Аннелена Лобб, доктор філософії, доцент, Гарвардський університет (США)

Варадарадж Аравамудхан, доктор філософії, MBA, MPhil, професор Аллайанської школи бізнесу, Університет Аллайанс (Індія)

Гечібая Бадрі, д.е.н., професор, Національний інститут економічних досліджень (Італія)

Гозора Владімір, доктор філософії, габілітований доктор, професор, MBA, Університет економіки і державного управління в Братиславі (Словаччина)

Горал Юстина, доктор філософії, доцент, Варшавська школа економіки (Польща)

Джвігол-Барош М., доктор філософії, доцент, Сілезька політехніка (Польща)

Грізаррі Рафаель, біолог, доктор наук, професор, Гарвардський університет (США)

Іскандар Муда, доктор філософії, SE, M.Si, Ak, CA, CSRS, CPA, Університет Північної Суматри (Індонезія)

Мискевич Радослав, доктор філософії, доцент, Сілезька політехніка (Польща)

Мохд Заїні Абд Карим, доктор філософії, професор Університету Утара (Малайзія)

Новак Даріуш, габілітований доктор, професор, Познанський економічний університет (Польща)

Сафван Аль Салім, доктор філософії, професор, Технологічний університет Акаби (Йорданія)

Синко Юрай, доктор філософії, професор, MBA, Інститут економічних досліджень (Словаччина)

Циклашвілі Натела, д.е.н., професор, Батумський державний університет імені Шота Руставелі (Грузія)

Друкується відповідно рішення Вченої ради
Державного податкового університету (протокол від 29.02.2024 р. № 10)

Свідцтво про Державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
серія KB № 25448-15488ПР, видане Міністерством юстиції України 27.02.2023 р.

Журнал включено до переліку наукових фахових видань України в галузі економічних наук (категорія «Б»)
на підставі Наказу МОН України від 15.10.2019 № 1301 (додаток 4)

Спеціальності: 051 – Економіка; 071 – Облік і оподаткування; 072 – Фінанси, банківська справа та страхування;
073 – Менеджмент; 075 – Маркетинг; 076 – Підприємництво, торгівля та біржова діяльність; 232 – Соціальне забезпечення;
241 – Готельно-ресторанна справа; 281 – Публічне управління та адміністрування; 292 – Міжнародні економічні відносини.

Статті у виданні перевірені на наявність плагіату за допомогою
програмного забезпечення StrikePlagiarism.com від польської компанії Plagiat.pl.

Електронна сторінка видання: www.dpu.kyiv.ua/index.php/economy

Наукове видання

УКРАЇНСЬКИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ ЧАСОПИС

Випуск 4, 2024

Засновано у 2023 році
Засновник: Державний податковий університет

Періодичність видання: 4 рази на рік

Українською та англійською мовами

Відповідальний секретар: *Дружинська Н.С.*
Технічний редактор: *Удовиченко В.О.*

Підписано до друку 29.02.2024 р.
Формат 60x84/8. Гарнітура Times New Roman.
Папір офсет. Цифровий друк. Ум. друк. арк. 9,77.
Наклад 100 прим.

Надруковано: Видавничий дім «Гельветика»
65101, Україна, м. Одеса, вул. Інглезі, 6/1
Телефони: +38 (095) 934 48 28, +38 (097) 723 06 08
E-mail: mailbox@helvetica.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 7623 від 22.06.2022 р.

ЗМІСТ

Горбаньова В.О. ВПЛИВ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ БІЗНЕСУ НА МЕХАНІЗМИ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ.....	5
Жовніренко О.В., Новицька О.В., Давиденко М.А. РОЛЬ ЕКОЛОГІЧНОГО ОПОДАТКУВАННЯ В УПРАВЛІННІ ПРИРОДНИМИ РЕСУРСАМИ.....	11
Кобеля-Звір М.Я., Звір Ю.В. ГРАНТОВА ДОПОМОГА ЕКСПОРТНО ОРІЄНТОВАНИМ ПІДПРИЄМСТВАМ ВІД «ПРОГРАМИ USAID З АГРАРНОГО І СІЛЬСЬКОГО РОЗВИТКУ (АГРО)» В УМОВАХ ВІЙНИ.....	15
Когут М.В. ВПЛИВ ТРАНСНАЦІОНАЛЬНИХ КОРПОРАЦІЙ НА ГЛОБАЛІЗАЦІЮ РИНКІВ: МОЖЛИВОСТІ ТА ВИКЛИКИ ДЛЯ МІСЦЕВОГО РОЗВИТКУ.....	20
Мискін Ю.І., Скорик М.О., Параниця Н.В. ТРАНСФЕРТНЕ ЦІНОУТВОРЕННЯ В КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ.....	25
Solomiia Ohinok, Iryna Prykhodko ADAPTATION OF TECHNOLOGICAL PRODUCTS FROM UKRAINE TO FOREIGN MARKETS.....	30
Охріменко І.В. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ АГРОБІЗНЕСУ В УМОВАХ ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ.....	35
Прокопенко І.А., Іванишина О.С. МОРАЛЬНО-ЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВЗАЄМОВІДНОСИН ПЛАТНИКІВ ПОДАТКІВ ТА КОНТРОЛЮЮЧИХ ОРГАНІВ: ДОСВІД КРАЇН ЄС.....	40
Прохорова М.Е., Гуменюк Я.М. РЕСТРУКТУРИЗАЦІЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ЕНЕРГЕТИЧНИХ РИНКІВ.....	45
Свічкарь Н.М., Олініченко І.В. ПІДГОТОВКА ВНУТРІШНЬОЇ ІНФОРМАЦІЇ ДЛЯ АНАЛІЗУ ТА УПРАВЛІННЯ БУДІВЕЛЬНИМИ ЗАПАСАМИ В СИСТЕМІ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ.....	53
Симоненко Л.І., Іванюк О.В., Плотнікова М.Ф. СТАЛИЙ РОЗВИТОК СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ У СУЧАСНИХ УМОВАХ: СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ Й ЕКОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТИ.....	60
Слюсар В.Ю. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ВЗАЄМОДІЇ ВНУТРІШНЬОГО ТА ЗОВНІШНЬОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ ДЕРЖАВНИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	65
Слюсарєва Л.В., Качковський О.Д. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДЕВЕЛОПМЕНТУ ПІДПРИЄМСТВ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ В УМОВАХ МОБІЛІЗАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ.....	69
Ткачук Н.В., Петриняк А.Я., Жигар Н.М. СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ УДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО АУДИТУ В УКРАЇНІ.....	74
Червона О.Ю., Гопка А.С. БРЕНД-МЕНЕДЖМЕНТ У СИСТЕМІ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ БІЗНЕСОМ.....	79

CONTENTS

Viktoriia Gorbanova IMPACT OF DIGITAL BUSINESS TRANSFORMATION ON CORPORATE GOVERNANCE MECHANISMS.....	5
Olena Zhovnirenko, Olena Novytska, Marharyta Davydenko THE ROLE OF ENVIRONMENTAL TAXATION IN THE MANAGEMENT OF NATURAL RESOURCES AND THE ENVIRONMENT.....	11
Mariana Kobelia-Zvir, Yurii Zvir GRANT ASSISTANCE TO EXPORT-ORIENTED ENTERPRISES FROM THE USAID AGRICULTURAL AND RURAL DEVELOPMENT (AGRO) PROGRAM DURING WAR.....	15
Maryana Kohut THE INFLUENCE OF TNC'S ON THE GLOBALIZATION OF MARKETS: OPPORTUNITIES AND CHALLENGES FOR LOCAL DEVELOPMENT.....	20
Yurii Myskin, Maryna Skoryk, Nadiia Paranytsia TRANSFER PRICING IN THE CONTEXT OF THE IMPLEMENTATION OF THE SUSTAINABLE DEVELOPMENT STRATEGY.....	25
Solomiia Ohinok, Iryna Prykhodko ADAPTATION OF TECHNOLOGICAL PRODUCTS FROM UKRAINE TO FOREIGN MARKETS.....	30
Ihor Okhrimenko ENSURING THE ECONOMIC SECURITY OF AGRIBUSINESS IN CONDITIONS OF ARMED AGGRESSION.....	35
Iryna Prokopenko, Olga Ivanyshyna MORAL AND ETHICAL ASPECTS OF THE RELATIONSHIP BETWEEN TAXPAYERS AND CONTROLLING AUTHORITIES: EXPERIENCE OF THE EU COUNTRIES.....	40
Maryna Prokhorova, Yaroslav Humeniuk RESTRUCTURING OF EUROPEAN ENERGY MARKETS.....	45
Nataliia Svichkar, Irina Olinichenko PREPARATION OF INTERNAL INFORMATION FOR THE ANALYSIS AND MANAGEMENT OF CONSTRUCTION STOCK IN THE FINANCIAL MANAGEMENT SYSTEM.....	53
Lesia Simonenko, Olha Ivaniuk, Mariia Plotnikova SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF RURAL AREAS IN MODERN CONDITIONS: SOCIAL, ECONOMIC AND ENVIRONMENTAL ASPECTS.....	60
Vadym Sliusar THE SOCIO-ECONOMIC POTENTIAL OF THE INTERACTION BETWEEN INTERNAL AND EXTERNAL FINANCIAL CONTROL OF STATE ENTERPRISES.....	65
Ludmila Slyusareva, Oleksandr Kachkovskyi THEORETICAL FOUNDATIONS OF ENTERPRISE DEVELOPMENT IN RAIL TRANSPORT IN THE CONTEXT OF A MOBILIZATION ECONOMY.....	69
Natalia Tkachuk, Andriy Petrynyak, Natalia Zhyhar THE CURRENT STATE AND PERSPECTIVES OF SUCCESSFUL STATE FINANCIAL AUDIT IN UKRAINE.....	74
Olha Chervona, Anastasiia Hopka BRAND MANAGEMENT IN THE SYSTEM OF STRATEGIC BUSINESS MANAGEMENT.....	79